

2021Z17546

Vragen van het lid **Ellemeet** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het faciliteren van illegale pushbacks* (ingezonden 8 oktober 2021).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Marechaussee helpt grensbewaking Litouwen tegen «illegale migratie»»?¹

Vraag 2

Klopt het dat Nederland in augustus zes marechaussees heeft geleverd aan Frontex voor de grensbewaking in Litouwen? Zijn sindsdien nog extra grenswachten of andere vormen van support aan grensbewaking geleverd aan Litouwen of andere grenslanden met Belarus?

Vraag 3

Bent u bekend met signalen dat Afghaanse asielzoekers aan de Litouwse grens zijn teruggeduwd en geen recht hebben gekregen op een asielprocedure? Wat is uw reactie hierop?²

Vraag 4

Bent u bekend met de uitspraak van het Europees Hof van de Rechten van de Mens (EHRM) van 5 september jl., welke Litouwen opdroeg vijf Afghaanse asielzoekers niet terug te duwen maar toegang te geven tot een asielprocedure op haar eigen territorium?³

Vraag 5

Klopt het dat het doel van de Frontex-inzet in Litouwen is gericht op het tegenhouden van illegale grensoversteking vanuit Belarus?

¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/09/22/marechaussee-helpt-grensbewaking-litouwen-tegen-illegale-migratie-a40591982>

² <https://www.groene.nl/artikel/je-kunt-ze-beter-laten-lopen>

³ <https://www.euronews.com/2021/09/09/lithuania-told-not-to-return-afghan-refugees-to-belarus-by-european-court>

Vraag 6

Hoe kan Frontex concluderen dat het om illegale grensoversteking gaat wanneer mensen niet in staat zijn gesteld een asielaanvraag te doen en deze aanvraag nog niet is beoordeeld? Is het oversteken van de grens door een vluchteling niet per definitie legaal op basis van het VN-vluchtelingenverdrag?

Vraag 7

Kunt u garanderen dat Frontex, en in het bijzonder de Nederlandse marechaussee, nooit heeft meegewerkt of zal meewerken, direct of indirect, aan het tegenhouden en terugsturen van migranten, zonder dat hen de gelegenheid wordt geboden een asielaanvraag in te dienen?

Vraag 8

Op welke wijze ziet u, gezien de betrokkenheid van de Nederlandse marechaussee, toe op de monitoring van de legaliteit van grensbewaking in Litouwen?

Vraag 9

Bent u bekend met het rapport van Amnesty International welke laat zien dat er de afgelopen zes weken meer dan 30 Afghaanse vluchtelingen vastzaten in het grensgebied van Polen en Belarus, zonder basisbehoeften als eten, medische zorg en onderdak en dat deze asielzoekers hierna zijn teruggeduwd naar Belarus?⁴ Wat is hierop uw reactie?

Vraag 10

Bent u bekend met het bericht dat de afgelopen weken minstens vijf asielzoekers zijn overleden aan de grens met Polen en Belarus, door o.a. onderkoeling en uitdroging?⁵

Vraag 11

Bent u bereid deze grove schending van mensenrechten aan te kaarten bij uw Poolse collega-Ministers?

Vraag 12

Bent u het eens dat geopolitieke conflicten nooit een reden mogen zijn om personen op zoek naar internationale bescherming het recht te ontzeggen op een asielprocedure en/of hen in onmenselijke omstandigheden vast te houden?

Vraag 13

Welke waarborgen zijn er in Litouwen tegen illegale pushbacks die er niet zijn in Polen, Kroatië en Griekenland, waar reeds illegale pushbacks zijn gedocumenteerd?

Vraag 14

Klopt het dat illegale pushbacks in Kroatië, het letterlijk de grens overslaan van migranten door anonieme mannen in bivakmutsen, wordt medegefinancierd via het Fonds voor Interne Veiligheid van de EU?⁶ Zo ja, wat bent u voornemens hiertegen te ondernemen?

Vraag 15

Bent u het voorts eens dat EU-fondsen welke voor migratiedoeleinden worden ingezet nooit mogen worden besteed aan activiteiten die indirect bijdragen aan mensenrechtenschendingen?

⁴ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2021/09/poland-digital-investigation-proves-poland-violated-refugees-rights/>

⁵ <https://www.nytimes.com/2021/10/06/world/europe/poland-belarus-border-crisis.html>

⁶ https://pointer.kro-ncrv.nl/gemaskerde-agenten-mishandelen-vluchtelingen-met-Europese-steun?auHash=TT_x1UGqQPmsBvHGRPIAwHNryaznwOogvgO-yfw3hq8

Vraag 16

Heeft u er vertrouwen in dat een onderzoek door de Kroatische grenspolitie zelf naar de in vraag 12 genoemde illegale pushbacks een onafhankelijk en betrouwbaar resultaat zullen opleveren? Zo ja, waarop baseert u dat vertrouwen?